

maa være det ledende, paa den ene Side en retfærdig Behandling af en sigtet, men endnu ikke domfældt, paa den anden Side Samfundets Krav paa Retssikkerhed. Vel vilde det være en Ubillighed lige overfor Loven af 1909, om det miskenktes, at den med Hensyn til Maaden, hvorpaa den stiller den sigtede i en Straffesag, indeholder Fremskridt i Forhold til den nu gældende Ret. Efter nævnte Lov bortfalder det egentlig inkvisitoriske Forhør, og i Stedet træder en Afhørelse i den Forstand, som Anklageprincippet hjemler (Lovens § 748). Den sigtede udrustes allerede under de Domsforhandlingen forudgaaende Retshandlinger med Partsrettigheder, som Inkvisitionsprocessen, for hvilken den sigtede kun er Undersøgelsesgenstand, ikke Part, ikke kender (se Lovens §§ 714—716 og § 804 o. f.). Varetægtsfængsels Anvendelse er mere betinget og begrænset, end det kan være i Inkvisitionsprocessen (se Lovens §§ 763 og 773). Men paa Grund af den Omstændighed, at Anklager og Dommer efter Loven af 1909 indtil Domsbehandlingen i større Sager i Regelen er den samme Person, løbes der ved denne Lovs Ordning uundgaaeligt den Fare, enten at de nævnte Gøder, som tilsiges den sigtede, bliver mere Skin end Virkelighed, eller at Retssikkerheden kommer til at lide ved Anklagerens Passivitet. Grænsen mellem det inkvisitoriske Forhør og Anklageprocessens Afhørelse, Betingelserne og Grænserne for Varetægtsfængsels Anvendelse, Omfanget af og Undtagelserne fra den sigtedes Partsrettigheder kan — som de anførte Bud i Loven af 1909 noksom viser — langt fra altid fastsættes ved aldeles bestemte Lovregler. Meget ofte beror det her paa et Skøn efter de foreliggende Omstændigheder. De Krav til Ugunst for den sigtede, som Anklageren ved Udøvelsen af dette Skøn finder sig berettiget og derfor ogsaa pligtig til som Anklager at gøre gældende, er det utænkeligt, at han selv som Dommer skulde underkende. Dommerkontrollen med Anklageren bliver da i slige Tilfælde intetsigende og den Ret, som er tilsagt,

kun et Skin. Denne illusoriske Selvkontrol kan Dommeren kun slippe fra ved at være mindre nøjeregnende med sin Pligt som Anklager, saa at han undlader at foretage Skridt imod den sigtede, som han er berettiget og derfor i Virkeligheden ogsaa pligtig til at foretage. Men ved en saadan vidtgaaende Hensyntagen til den sigtede lider Retssikkerheden, hvis Varetagelse ved Loven af 1909 saa at sige alene er lagt i hans Haand. Der gives da, saasnart den sigtede skal opfattes som Part og udrustes med Partsrettigheder, kan eet Middel til at naa til virkelig Ligevægt mellem de to Maal i Strafferetsplejen, Retfærdighed mod den sigtede og Retssikkerhedens Krav, nemlig den gennemførte Sondring mellem Anklager og den kontrollerende Dommer, derfor Udskillelse af Politimyndigheden fra Dommermyndigheden, og Organisation af en selvstændig Anklagemyndighed, i hvilken Politimesteren indordnes som Led. Det er dette, som er sket ved det nu foreliggende Lovforslag i Overensstemmelse med alle ældre Forslag. Det er derved, at dette Lovforslag staar saa betydelig højere end Loven af 1909 med Hensyn til en fyldestgørende Ordning af Strafferetsplejen. Dette miskenktes heller ikke af Landstinget, da det vedtog Lovene af 1908 og 1909. Af de da stedfundne Forhandlinger fremgaar det, at man ikke ansaa Opgivelsen af Anklageprincippet for en Vinding, men som noget, man gik med til, fordi den saa længe forhalede Reform af Retsplejen kun kunde naas paa Betingelse af dette og andre Afslag paa den fulde Gennemførelse af de ledende Grundsætninger. Man nøjedes da med Haabet om, at dette kun vilde være en Overgang, og at Udviklingen, særlig ved Bistand af det i Lovens § 1000 omtalte Udvalg, vilde føre til, at Manglerne ved Loven af 1909 blev afhjulpet. Man kunde yderligere slaa sig til Ro ved den Betragtning, at den Modsigelse, der ligger i at forene Anklager og Dommer i den samme Person, i alle Tilfælde, hvor Sagen fra Begyndelsen er rede og klar, navnlig paa Grund af en